

Het Elzasser saibling vrouwtje brengt het mannetjeshoofd op hol in de paaitijd, en die van mij ook.

Met de klok mee: Wanneer het zoutgehalte hoog is, doen de krabben het goed. In formatie: de Elzasser saibling. Een regenboog, zou dat een voorteken zijn voor regenboogforellen? Met name in het voorjaar kom je de driedoornige stekelbaars tegen.

DE FORELLEN VAN OOSTVOORNE

In het Oostvoornse Meer zwemmen meerdere soorten forellen rond. Deze vis wordt jaarlijks uitgezet door Sportvisserij Nederland en wij duikers profiteren ook van deze prachtige beesten. Janny Bosman neemt ons mee op forellenjacht bij duikstek Slag Baardmannetje.

De vrouwtjes slaan met hun staart een kuiltje in de grindbodem

Rafels: het slaan in het grind komt niet ten goede aan de staart.

Het mannetje (boven) verleidt het vrouwtje.

Geen dagelijks gebeuren maar met zeer strenge winters de moeite waard.

Boven een klein grindbedje blijf ik stilhangen. Het zijn eitjes van een vis, en ik weet precies welke: de Elzasser saibling. Ik heb me flink verdiept in het paaigedrag van deze dieren dus ik weet ook hoe hun eitjes eruit zien. De Elzasser saibling is een kruising tussen de Amerikaanse bronforel en de Arctische forel (beekridder). De bek van de mannetjes vervormen in de paaperiode tot haakbekken en de kleuren worden feller. De vrouwtjes slaan met hun staart een kuiltje in de grindbodem, waarbij de staart veel te lijden heeft en voor een groot deel gaat rafelen. Ik bekijk de eitjes nog eens goed. Ze zitten vol met rimpels en deukjes. Het lijken wel verschrompelde ballonnen die nagenoeg

leeggelopen zijn. Helaas mogen we van het nageslacht van de Elzasser saibling niets verwachten. Door het zoute water treedt osmose op waardoor het vocht in het ei naar buiten wordt getransporteerd. Bij zoet water is dit het omgekeerde: dan komt er juist vocht in het ei en zwelt op, zodat de eiwand hard en stevig wordt. Dit gaat 'm zeker niet worden. De aanwas moet dus komen via nieuwe uitzettingen. Al vele jaren ga ik bewust op zoek naar deze prachtige vissen maar uiteindelijk kom ik ze alleen tegen in de herfst op de grindbodem rond de steiger van Slag Baardmannetje. Ze zijn dan redelijk te benaderen en hebben weinig aandacht voor mij als duiker, de voortplantingsdrang is vele malen groter.

WRAKSTUKKEN

Het Oostvoornse Meer is een afgesloten waterplas tussen de Noordzee en het Brielse Meer. Vijftig jaar geleden werden hier twee dammen gelegd als afsluiting met de Noordzee, het zand werd weggezogen voor de aanleg van de eerste Maasvlakte en het meer was een feit. De gemiddelde diepte is zo'n 20 meter en de diepste putten rond de 40 meter. Het zoute water is de afgelopen tientallen jaren steeds meer richting zoet gegaan en om het niveau nog op een bepaald zoutwatergehalte te houden, wordt er sinds 2008 vanuit het Beerkanaal zout water ingepompt. Gezien de historie als vaarwater van de Brielse Maas in verbinding met de Noordzee, verbaast het niet dat er veel

wrakstukken verspreid over de bodem liggen. Temeer omdat op deze locatie de beruchte zandbank Maasdroogen te vinden was. We stuiten daarom al snel op de wrakstukken van de Archimedes, een stoomzeilschip uit 1839 dat vermoedelijk ook slachtoffer is geworden van de zandbank. Aan de krukas zit een ketting vast die is verbonden met een gele oppervlakteboei. Schuin doorzwemmend naar een diepte van 8 meter ontdekken we nog veel meer wrakstukken en we komen uit bij een steenstort van grote breukstenen. Regelmatig kijk ik even naar de oppervlakte want af en toe kun je een school haringen zien. We zwemmen richting Loswal en ontdekken veel platvis op de bodem, het is *Platichthys flesus* oftewel bot.

De krukas van de Archimedes is hier definitief tot stilstand gekomen.

Verkleumd van de kou heb ik een keer foto's kunnen schieten van paaiende regenboogforellen

Op de bodem ligt het bezaaid met bot (links).

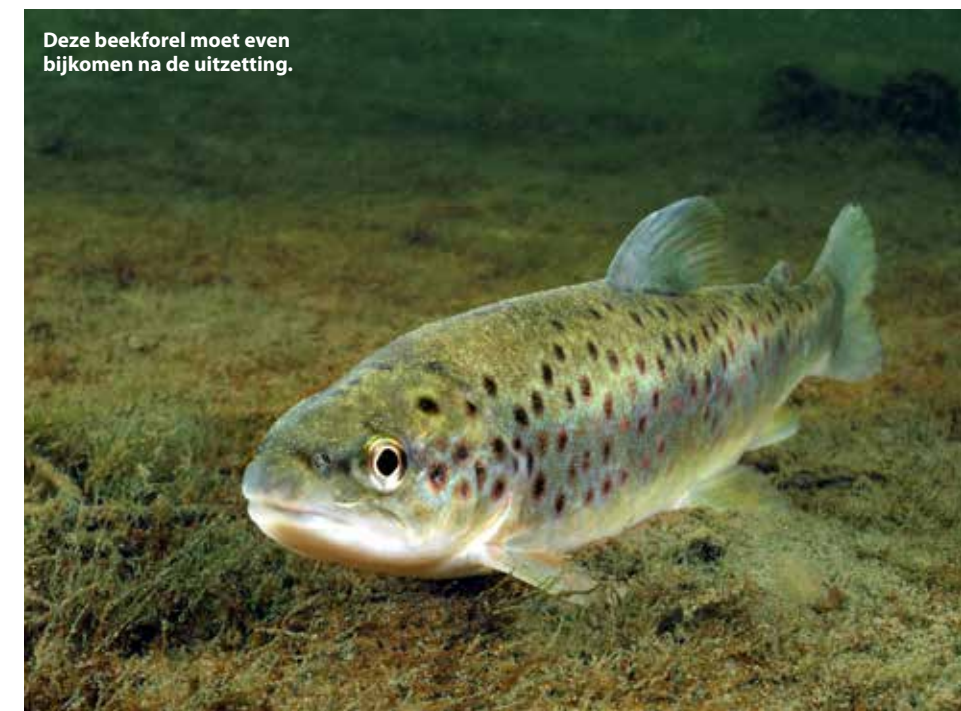
Een haai! Geen echte, maar wel leuk om er eentje tegen te komen (rechts).

GROTE ONTMOETINGSKANS

Regenboogforellen (*Oncorhynchus mykiss*) kun je hier ook tegenkomen. Deze soort wordt het meest uitgezet en de kans op een ontmoeting is groot. Het bootje wat permanent aan de steiger geankerd lag is nu weg sinds het verhuizen van de duikschool. Menig regenboogforel vond hier zijn schuilplaats onder. Het paaigedrag lijkt veel op die van de Elzasser saibling en ook van deze vis is er helaas geen nageslacht te vinden in het Oostvoornse Meer. Met paaien schijnt de regenboogforel zich het prettigst te voelen met lage watertemperaturen. En dat heb ik geweten... verkleumd van de kou heb ik een keer foto's kunnen schieten van paaiende regenboogforellen. Laat het je niet weerhouden met aangename temperaturen op zoek te gaan naar deze vis, met name bij de steigers Slag Stormvogel en Slag Baardmannetje worden ze regelmatig gespot. En dat is waar we nu naartoe gaan. Even lijkt het erop dat er geen regenboogforellen zijn, maar dan zie ik ineens enkele prachtige exemplaren. Ze zijn niet bang voor onze aanwezigheid maar heel dichtbij kunnen we niet komen. Ze zigzaggen tussen de palen van de steigers en houden ons in de gaten. Geweldige beesten zijn het toch! De beekforel (*Salmo trutta*) zijn we helaas niet tegengekomen. Deze verspreidt zich snel na de uitzetting en komt in kleinere hoeveelheden voor. Een soort die wij als duiker niet eenvoudig kunnen benaderen, helaas. Maar het kleurrijke stippenpatroon met oranje/zwart en de gele flanken is fraai. Alhoewel er ook kleurpatronen van overheersend grijs/zilver voorkomen. Wanneer je zelf op forellenjacht gaat is het dus goed opletten, en wie weet wat je allemaal tegenkomt!

Deze beekforel moet even bijkomen na de uitzetting.

Spoor: volg de banden en je hebt een prima oriëntatielijn voor je duik.

DUIKSTEK BAARDMANNETJE

VOORZIENINGEN: grote parkeerplaats en aangelegde steiger met trap.

ZICHT: varieert sterk, van heel goed tot slecht.

MAXIMUM DIEPTE: 40 meter.

WAT IS ER TE ZIEN: wrakjes en restanten van stoomzeilschip de Archimedes, regenboogforel, beekforel, Elzasser saibling, haring, krab, garnalen, grondels, puitaal, paling, driedoornige stekelbaars (voorjaar) en platvissen.

DICHTSTBIJZIJNDE VULSTATION:

Slag Stormvogel.

ADRES: Noordoever Oostvoornse Meer.